

Observationum De Supernaturali Spiritus S. Virtute, Specimen Quartum. Quod Rector Et Concilium Academiae Fridericianae Buetzoviensis Civibus Ad Memoriam Effusi Super Apostolos Spiritus Pie Recolendam Proponunt

Buetzovii: Typis Ioann. Gotth. Fritzii, [1778]

<https://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1830819968>

Druck Freier Zugang

Mkl h

3492

Landesbibliothek
Mecklenburg-Vorpommern
Günther Uecker

[https://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1830819968/phys_0001](https://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1830819968/phys_0001)

DFG

entsäuert

zfb ME

05. Aug. 1999

Müll. h.
3492

0
OBSERVATIONUM DE SUPERNATURALI
SPIRITUS S. VIRTUTE,

SPECIMEN QUARTUM.

QUOD

RECTOR ET CONCILIUM
ACADEMIAE FRIDERICIANAE
BUETZOVENSIS

CIVIBUS

AD MEMORIAM EFFUSI SUPER
APOSTOLOS

SPIRITUS S.

PIE RECOLENDAM

PROPONUNT.

BUETZOVII
TYPIS IOANN. GOTTH. FRITZII, SEREN. DVC. AVL.
ET ACADEM. TYPOGR.

1778

CONSERVATORIUM DE UNIVERSITATIS
ACADEMIAE
EFFICIENDI CONVENTUM

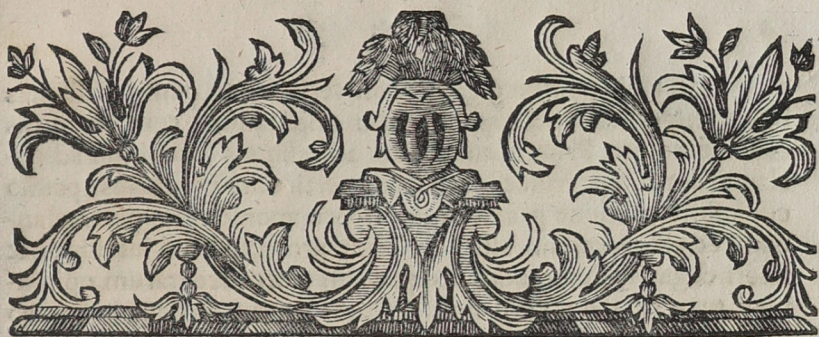
INSTITUTIONIS CONCIPIENDI
ACADEMIAE FRIDERICIANAE
BURGOMASTRI
CIVITATIS

AD MEMORIAM EFFICIENDI SUPER
ACADEMIAE

SPRINGER
THE RECOGNITION OF
ACADEMIAE

ACADEMIAE
ACADEMIAE
ACADEMIAE

I. N. J.

uperior commentatio nostra tertia *) de supernaturali Spiritus S. virtute, substitit in explicando loco de usu & necessitate hujus doctrinæ ad vitam christianam, sive ad praxin christianæ religionis. Ostendimus,

quam sit falsum & iniquum, quod criminantur adversarii, quasi hæc doctrina homines segnes reddat & ineptos ad serium virtutis studium, istudque infringat & impediat. Deinceps docere cœpimus, hanc disciplinæ formam, quam ecclesia nostra evangelica tenet de supernaturali influxu Spiritus S. in mentem humanam, e contrario plane necessariam esse, si quidem verus christianismus, qualis in scriptura s. describitur & requiritur, existere debeat, neque sine ea istum animi statum & sensum, qui veros christianos decet, veramque christianismi praxin continet, adesse aut retineri ac augeri posse. Sed hoc postremum

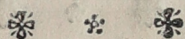
a 2

caput

*) vid. Progr. in festo nativitatis Christi, 1777.

caput extremis tantum digitis quasi tetigimus, cum per limites hujus scriptionis a persequenda hac disputatione tum temporis excluderemur. Prius igitur, quam ad reliquos locos, qui ad declarandam totam hanc doctrinam pertinent, pergamus, paullo copiosiori oratione gravissimum hocce momentum pertractandum & absolvendum est. Efficiam profecto, ut intelligas & fateri cogaris, dummodo vis quædam præconceptarum opinionum te a videndo vero non detineat, quam procul quivis ab isto animi sensu & statu, qui veram christianæ religionis praxin complectitur, necessario remotus sit, nisi hanc saluberrimam doctrinam non tantum speculando, sive, ut ajunt, in theoria, accurate & intaminatam retineat, sed eam re ipsa in totius vitæ usu sequatur. Ac *primo* quidem fieri non posse, ajo, ut quis sensu mentis vere christiano imbutus sit, rectisque agendi rationibus, quas christiana religio præscribit, utatur, qui qualis ipse sit, aut quid possit, quidve valeant suæ ipsius naturales vires, non sentit & intelligit, ac propterea, quam vehementer indigeat supernaturali ope Spiritus s. ad animum vere emendandum, vitamque vere beatam vivendam, ignorat, nec eam serio quaerit & implorat. Etenim sine hoc quidem turpis quædam hypocrisis & simulatio Christianismi existere potest, nullo pacto autem vera ista mentis indoles, eaque interna animi consilia & rationes, in quibus continetur vera Christianismi praxis. Equidem in universum, si mens humana in melius mutari debeat, necessario requiri, ut nosmet ipsos probe noscamus, nemo facile inficias ibit; cum & inter sapientes gentium, a luce verbi divini cæterum longe remotarum, istud, *γινῶσι σεαυτον*, jam olim tritum & vehementer inculcatum sit. Sed jam efficiendum est, ut intelligatur, ad usum vitæ christianæ hanc præcipue partem istius notitiæ, quam quisque christianus de se ipso habere & sibi acquirere debet, requiri, ut *ἀδυναμια*, impotentiam & insufficienciam suarum virium naturalium ad producendam eam mentis indolem, istumque vitæ & morum statum, qui verum christi-

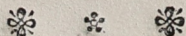
christianismum secundum scripturam s. continet, sentiat & agnoscat. Etenim finge, hominem, qui adhuc in peccati servitute & in vanarum rerum studio securus jacuit, incipere jam sentire, quam procul hisce suis studiis & moribus a vita vere christiana & ab eo mentis statu, quem Christus suis præcipit, remotus sit. Finge, eum jam intelligere, quod Christi religio atque regnum non consistat in verbis, aut in externis cæremoniis, aut in speculationibus animi tantum, sed requiri, ut relictis & abnegatis vanis cupiditatibus tota mens omnibus studiis unice Deo per Christum serviat, Deum & Christum supra omnes reliquas res, quas cogitando & appetendo assequi potest, diligat, Christi amore & gratia, qua reconciliamur cum Deo, unice delectetur, finem & scopum totius vitæ non ponat in caducis bonis hujus sæculi acquirendis, sed in beata ista immortalitate consequenda, quam Christus suis proponit, huc omnia sua studia & consilia dies noctesque conferat, huc animum perpetuo erectum gerat, quovis momento vitæ suæ, gratiæ per Christum adeptæ sincerique amoris & obsequii erga Christum sibi conscius hilari animo ad Christum migrare paratus sit, nec externis quibusdam virtutibus tantum, sed interna mentis puritate sit ornatus, vacuus a dominio vel subtilissimorum vitiorum & cupiditatum superbiæ, philatiæ pravæ, avaritiæ, invidiæ, vindictæ, impatentiæ, denique ita animatus, & his rationibus ductus etiam præsentis vitæ negotia & officia sibi incumbentiæ omni studio & fide exequatur, tanquam Dei & Christi servus, qui perpetuo & intus & foris coram Domini sui facie ambulat: & quæ reliquæ sunt partes religionis & disciplinæ a Christo præscriptæ. Is igitur, qui hæc in luce verbi divini percipere & intelligere incipit, nec tamen scit, nec scire vult, hoc opus non hominis sibi soli relictum nec humanarum virium esse, quippe quæ profundissima quadam corruptione debilitatæ & infectæ sint, sed tum demum perfici posse, cum homo suæ infirmitatis & imbecillitatis conscius, relictæ vana fiducia suarum virium ad Christum confugit, ejusque

opem implorat, ut ipse divino suo spiritu novum istum animi sensum novamque vitam in nobis generet, ad quam vires nostræ fractæ & debilitatæ pertingere haud possunt: is, inquam, laborare & eniti jam incipiet, vires suas exercebit & experietur, animi studia intendet, multa movebit, ut animum & vitam suam isto sensu istisque virtutibus exornet, & tam præclaris rebus sese imbuat. Sed in cassum laborabit, sentiet hos conatus & labores frustra impendi, nec se posse eo eniti, ut intelligentiam notitiamque istarum divinarum coelestiumque rerum ad eam vim & vitam & claritatem elevet, qua opus est, si tota mens istis plane imbui, repleri & gubernari debeat, ita ut fractis & superatis pravis cupiditatibus & studiis, ipse homo nihil aliud anhelet, ad nihil adspiret, nisi quod Deo placet, quod Christo gratum ac divino ipsius exemplo consentaneum sit, quod Dei & Christi amor jubet, quod denique ad futuram gloriam coelestiaque gaudia pertinet & conducit. Sentiet homo, quidquid etiam enitatur & laboret, semper se tamen tristissimis cupiditatum vinculis constrictum manere, nec ita unquam animatum esse, quemadmodum verum christianum secundum ista Christi præcepta animatum esse debere intelligit, nec eam vitam vivere, quæ verum christianum decet, aut iis rationibus duci, quibus christianum duci oportere sentit. Quid jam fiet? Id quod tristis experientia docet, desperabit ejusmodi homo de tota hac causa, in eamque ingreditur sententiam, istum animi sensum & indolem, istamque vitæ rationem, quæ christianismus præceptis Christi & apostolorum plane conformis dici mereatur, inter eas res numerandam esse, quæ fieri non possunt, & hominum sortem & conditionem excedunt, & in præsentī hac humana vita locum plane non inveniunt. Hac perversa persuasione, si semel eam imbiberit, ejusmodi homo ductus ad alia periculosa & perniciofa præcipitia properabit, quo conscientia stimulos, quibus ad vitam christianam ineundam provocatur, aliquo modo obtundat, & aliquam tranquillæ mentis speciem atque

atque umbram sibi fingere possit. Etenim aut ingenue veros animi sui sensus fatebitur, religionem christianam, qualis in scriptura s. traditur, nimis sublimem esse, quam ut homo eam assequi possit, esse eam propterea ineptam ad vitam humanam gubernandam, & ad hoc quidem negotium plane non accommodatam, & hac re satis se excusatum esse putabit, cur verus christianus fieri & esse ne quærat quidem, sed longe alias & præceptis Christi repugnantes rationes vivendi sibi & aliis præscribat ac commendet: cujus generis sententias & ingenuas confessiones nonnullorum nostræ ætatis philosophorum in superioribus commentationibus allegavimus, facileque multo plures in moribus nostri sæculi observari poterunt. Aut si ejusmodi homo eo usque progredi consultum haud ducit, ut christianam religionem aperte repudiet, eamque ad informandam hominum vitam ineptam pronunciet, istud σοφον φάρμακον adhibebit, & ad ea se latibula recipiet, ut fingendo refingendoque pro lubitâ hanc divinam disciplinam, eam tandem illi formam & vim affingat, quam ipse suis viribus quodammodo assequi & vita & moribus suis exprimere possit. Hinc quæ ipsi haud placent, rejiciet tanquam res minutioris momenti, quæ ad usum vitæ christianæ nihil faciant; quia ipse iis haud utitur, nec uti potest: Eam morum doctrinam sibi finget, in qua christianam religionem contineri somniat, quæ ne rectæ quidem rationi plane satisfacit: Ipsum trimonem Dei eliminabit, non ad Deum omnia referenda esse dicat, sed ad ipsum hominem, qui sit finis nostrorum studiorum & actionum, ut socialitatis officia exequentes nobismet ipsis & aliis prodesse ad consequendam hujus vitæ felicitatem possimus, quomodocunque jam animo erga Deum & Christum affectus, aut quibus jam sententiis & opinionibus de Dei & Christi gloria & cultu quis imbutus sit: Deum sibi finget ita insipienter bonum, sine majestate, sine auctoritate supremi legislatoris & judicis, qui nos facile nostro genio, nostris studiis & opinionibus uti & duci sinat, dummodo nonnullis philanthropiæ virtutibus

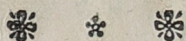
virtutibus, quæ ad societatis humanæ commoda pertinent, vitam nostram exornare studeamus. Quidquid jam scriptura s. dicat de interna regeneratione mentis per divinam virtutem, de abnegatione vanarum cupiditatum hujus sæculi, de odio omnium peccatorum vel subtilissimorum, imprimis de fiducia unice in Deo per Christum collocanda, de sincero cultu & amore Dei & Christi, de serio immortalitatis studio per unum Christum ejusque fidem quærendæ, hæc omnia talis homo eludet, tanquam res, quæ Deus nihil curet, & sensim eo usque audaciæ progredietur, ut, dummodo umbram istam honestatis alicujus civilis, & ne hanc quidem semper, uti decet, adesse sibi persuadere possit, vel motus quosdam transeuntes in admirandis regni naturæ operibus interdum sentiat, quos religio naturalis docet, vel ipsum Deum impudenter interrogare audeat, & alios etiam ita interrogare doceat, *nescio, quid sit, cur tibi haud placeam, aut quid ulterius in me desiderare possis?* cujus generis portentis liber iste a multis commendatus, qui vere in contumeliam christianæ religionis compositus dici possit: Predigten eines Landgeistlichen für Leute vom Lande, aliæque nostræ ætatis scriptiones scatent: quorum auctores etiam istud addere solent scelus, ut illas scripturæ sacræ doctrinas, in quibus Christus & apostoli caput & summam veri christianismi collocant, de regeneratione per Spiritum s. de ipso Christo ejusque meritis & beneficiis, de fide in Christum, tanquam unica via justificationis & salutis nostræ, turpissime ad ineptum sensum detorqueant, & calumnientur & rideant. Aut fac denique, ut quis totam Christi religionem omniaque ejus præcepta, & vel hanc ipsam doctrinam de necessitate supernaturalis alicujus virtutis divinæ ad vitam vere christianam retineat, quod ad theoriam, ut vocant, attinet, quæ otiosis animi speculationibus continetur, eamque jam acerrime propugnet, atque eos, qui in præcipitia ruunt, vehementissime insequatur, nec tamen ipse his doctrinis ad informandum sensum internum mentis & ad dirigendam vitam vere utatur,

tur, ita scilicet, ut intima conscientia propriæ imbecillitatis & turpitudinis ductus vanam istam propriarum virium fiduciam vere abjiciat, sicque fracto feroci animo unice a Christi gratia pendeat, atque quidquid boni in ipsius mente & vita gigni & existere debet, ad unam referat Spiritus s. gratiam & virtutem & donum; is certe, quod genus hominum videtur omnium turpissimum esse, usque eo coecitatis & obdurationis sensim progrediatur, ut sibi, se esse verum christianum, persuadeat, quamquam totus animi status, omnia ipsius studia, omnesque agendi rationes carnales sint, & istis doctrinis, quas ipse propugnat, plane refragentur. Accidet ipsi plane istud, quod Apostolus judæis exprobrat, ROM. II, 17. seqq. Fac ejusmodi hominem carnis quadam prudentia a crassis sibi sceleribus temperare, quæ ipsam civilem vitam essent inquinatura; at in reliqua ipsius vita ubique apparebit, & a quovis prudenti spectatore animadverti poterit, ipsum sua ipsius præcepta, quæ propugnat & tuetur, non sequi, non Christo ipsum servire, sed sibi, non Christi gloriam quærere, sed suam, turpissimis mentis perturbationibus & affectibus arrogantix, insolentix, avaritix, invidiæ, cæt. indulgere, non referre cuncta ad ista immortalia bona, quæ Christus donat, & quæ in coelis sunt, sed ad hujus vitæ commoda & gloriam, non lætari & gloriari unice de eo, quod tanquam misellus peccator, destitutus omni propria bonitate, misericordiam per Christum consecutus sit, sed de suis ipsius virtutibus & ornamentis, quibus sibi videtur instructus esse, non confidere Deo, sed suis viribus, suæ prudentiæ, suis artibus, non Deum timere, nec proximum diligere, sed sibi soli omnia arrogare, denique omnes ipsius conatus & studia vel in optimis rebus collocata, eo unice tendere & eo tantum animo a se suscipi, ut sibi ipsi ex iis rebus gloriam & carnalia commoda quærat. Adeo apertum & perspicuum est, fieri non posse, ut quis verus christianus esse possit, nisi hujus divini auxilii necessitatem non tantum speculando intelligat, sed re ipsa sequatur, seque tanquam imbecillum

& miserum peccatorem divini Spiritus virtuti, cum Dei verbo conjuncta, permittat atque tradat, ut hoc pacto novus iste animi sensus & status gignatur, qui verum christianum decet, quemque ipse homo suis propriis viribus, quippe quæ per peccatum corrupta & fracta sunt, efficere non potest.

Sequitur jam *altera* ratio, ex qua intelligere possumus, quam graviter influat hæc ecclesiæ nostræ de supernaturali Spiritus s. virtute doctrina in ipsum usum & praxin vitæ christianæ, quamque vehementer ea quivis indigeat, qui verus christianus secundum verbi divini præscriptum fieri & esse cupit. Etenim sine ea ne Deus quidem ita coli potest, quomodo se coli ab hominibus velle, ipse præcepit: ipse cultus Dei vere christianus concidit, nec in toto ambitu suo exerceri poterit, nisi Spiritus s. supernaturalem virtutem tibi necessariam esse intelligas, eaque utaris. Etenim *primo* quidem apud omnes in confesso esse arbitror, ad cultum Dei vere christianum imprimis requiri veram animi humilitatem, ut ipse homo deprimat se coram Deo, nec sibi met ipse quidquam arroget, sed cuncta unice accepta referat bonitati & misericordiæ divinæ, sicque Deo reddat, quæ Dei sunt. Vides hanc christianam animi humilitatem existere non posse, nisi intelligas tum, qualis ipse sis, & quam imbecillæ sint vires tuæ, quamque parum tibi ipse consulere, aut istud, quod vere bonum est, veramque laudem meretur, tibi met ipse procurare & conferre possis, tum, quid sit istud, quod Deus tibi ex mera gratia & misericordia donaverit, & qua ratione totum istud, quod ipse es & habes, affecutus sis. Si enim in ulla re, quam non a te ipso aut per te metipsum, sed per solam Dei gratiam & misericordiam habes, tamen te metipsum laudare & honorare velis, non Deum, atque his rebus, quæ Dei dona gratuita sunt, tanquam tuis propriis bonis delecteris; utique sacrilegus es, & Deum, quantum in te est, honore suo privas, nec ulla scintillula humilitatis vere christianæ in teprehenditur. Non sufficit ad hanc veram humilitatem, ut nulla alia tibi
orna-

ornamenta tribuas, quam quæ re ipsa in te adsunt, nec aliquid tibi arroges aut habere te putes, quod re vera non habes. Quamquam enim hoc ipsum vel maxime pertineat ad christianam mentis humilitatem, tamen per se solum præclaram istam christianorum virtutem neutiquam complectitur. Istud præcipue requiritur, ut in his ipsis rebus & ornamentis, quibus fortasse vere instructus es, non tibi met ipsi placeas, iis non delecteris tanquam tuis propriis bonis, non te ipsum mireris, aut animo efferaris propter istas res supra alios, non tibi met ipsi horum rerum gloriam arroges, neque te ipsum magni facias aut glorifices; sed imbecillitatis, infirmitatis & propriæ turpitudinis tuæ conscius, omnia ad Deum ejusque gratiam & misericordiam referas, Deum ipsum in his rebus, non temet honores, in uno Deo læteris & glorieris, cujus gratuita dona hæc omnia sunt, non fructus propriæ alicujus dignitatis, non opera tuarum manuum & virium. Alias enim, nisi hæc adsit mentis affectio, quamquam vel maxime nulla ornamenta nullasque laudes te putes tibi arrogare, nisi quæ vere & re ipsa tibi competunt, non vera & christiana, sed falsa & spuria gignetur humilitas, turpisque hypocrisis, qua gravissima mentis vitia, summam arrogantiam & superbiam, turpissimum fastum & insolentiam, indignissimum contentum aliorum, aliosque hujus generis affectus christianæ humilitati plane contrarios tegere & palliare possis. Nam ut taceam, hujus generis homines, qui sufficere putant, dummodo nullam gloriam aut laudem sibi arrogant, nisi quam re ipsa habeant & mereantur, facillime & plerumque eo delabi, ut se ipsos turpissime decipiant, & semet ipsos falsa persuasionem deludant, putentque ejus generis laudes sibi competere & deberi, quibus longe inferiores & inferiores sunt: quod enim quis amat, & quo delectatur, id facile existere ut credat inducitur; tamen, si jam fingamus, ejusmodi hominem istas res, quas sibi arrogat, re vera habere, dum in iis sibi met ipse placet, sese ipsum extollit, earum gloriam sibi tribuit, iis confidit, in semet ipso acquiescit; non verus christianus,

ftianus, non humilis animo, non pauper spiritu, sed idololatra est, nec Deum vere & ut christianum decet, colit, sed sibi ipse Deus est, & semet ipsum turpissime colit.

Addam *tertiam* rationem, quæ nos cogit, huic, de supernaturali Spiritus s. virtute dogmati, summum in praxi vitæ christianæ momentum tribuere. Etenim quis inficiabitur, qui primis veræ religionis elementis vel leviter imbutus est, præcipuam partem veri cultus, quem Deo debemus, atque propterea vitæ vere christianæ contineri in invocatione nominis divini, ut a Deo uno sincera mente assidue petamus, quæcunque nobis defunt, & ad veram salutem nostram pertinent. Quomodo hoc religionis gravissimum officium exequi quis possit, qui quibus rebus indigeat, non sentit, nec, quæ sibi quam maxime necessaria sunt, intelligit, nec etiam intelligere vult? Quod si jam nostræ vires naturales ad veram animi emendationem & ad vitam christianam vivendam haud sufficiunt, & huic gravissimo negotio impares sunt, si ope supernaturali Spiritus s. indigemus, qui imbecillitati nostræ succurrat, mentemque ad vivam rerum divinarum cognitionem & ad sensum vere christianum elevet; utique notitia hujus rei, Spiritus s. supernaturalem gratiam & virtutem nobis a Deo expetendam esse, ad veram invocationem Dei, sicque ad cultum divinum & ad praxin vitæ christianæ vel maxime pertinet, nec Deus recte & prout decet invocatur, nisi hoc donum omnium excellentissimum ab ipso precemur. Hinc ipse Christus & apostoli nobis exemplum præeunt, docentque, donum Spiritus s. summam & caput omnium eorum esse, quæ a Deo petenda sunt. *Luc. XI, 13. Ephes. I, 17. seqq. III, 14. seqq.* & infinitis aliis locis. Qua igitur fronte affirmas, hanc disputationem, utpote meram subtilitatem theoreticam, ad praxin nihil attinere, nec quidquam referre, utrum hanc rem scias, an vero ignores? utrum eam recte teneas, an ex tuo ingenio & arbitrio metiaris & fingas, quomodo tibi lubet? Etenim si omnino in eum corruptionis alicujus moralis statum humanum genus delapsum

lapsus est, ut suis propriis, quas jam natura habet, viribus inde expedire se haud possit: si supernaturali divina virtute & auxilio indiges: si Deus id quidem cuncto petenti pollicetur, & ut eum etiam hanc ob causam invocemus jubet; utique non invocas Deum, uti debes, nec eum recte colis, si temeria quadam animi levitate hanc doctrinam nihil curas, si operæ pretium aut necessarium non esse putas, ut supernaturalem Spiritus s. virtutem implores, si istud antiquum tibi placet, *det Deus vitam, det opes, virtutem mihi ipse parabo*. Vehementissime igitur ad cultum divinum ejusque veram praxin attinet, ut hæc doctrina accurate definiatur, & doceantur homines, quomodo eam recte tenere & sequi debeant. Nec est, quod dicas, etiam naturalia dona a Deo petenda esse: hinc si quis vel maxime mentis emendationem & virtutem naturæ donum esse putet, quod sibi suis viribus comparare possit; nihilo secius tamen Deum invocandum esse, ut has res nobis largiatur. Etenim nobis utique integrum haud est, nec licet, ea, quæ Deus pollicetur, & ut ab ipso petamus nos excitat & admonet, ex nostro arbitrio metiri; sed nostri officii est, si quidem voluntati divinæ & mandato de implorando Spiritus s. dono sincero animo obtemperare velimus, ut istud eo sensu petamus, quo a Deo proponitur & promittitur. Quivis enim facile intelligit, alias non ea peti, quæ Deus petere jubet, sed quæ nobismet ipsis placent, nec divino judicio nos stare, sed nostro, nec voluntati divinæ obsequi, sed nostræ. Ad cultum divinum igitur ejusque veram praxin hæc quæstio vehementer pertinet, ut disquiramus, recteque institui & doceri cupiamus, quale sit istud, quod Scriptura s. donum Spiritus s. vocat, quodque ut impetremus, Deum invocare jubemur; quo hoc ipsum gravissimum officium recte & eo animi sensu & consilio exsequi possimus, quod divino consilio & voluntati congruat. Nec igitur ad otiosas speculationes referenda est hæc disputatio, in quibus populum christianum instituere parum aut nihil referat; sed pertinet ea ad christianæ religionis & ad cultus divini prima elementa, quem hæc religio præscribit.

Jam, quæ sit *quarta* ratio, quid de gratiarum actione & glorificatione nominis divini fiet, quam in præcipuis partibus cultus divini numerandam esse, inter omnes constat; si, quid sit istud excelsum & divinum Spiritus s. donum, non intelligas, nec istud re ipsa habeas, aut habere cupias? Gratus animus erga benefactorem necessario requirit, ut sciamus & intelligamus & recte æstimemus, quænam & quanta beneficia iste in nos contulerit. Si quis, quæ ab alterius bonitate accepta tenet, nec scit & intelligit, nec scire cupit, sed negligit & in minimis reputat, aut omnino sibi falso persuadet, nihil hujus generis beneficiorum se ab altero accepisse; hunc tunc putabis debitas gratias agere, gratumque animum præstare, & quæ sui sunt officii erga benefactorem exequi posse? Pertinet igitur ad praxin christianæ religionis, & ad cultum Dei vere christianum, ut sollicitè dispiciamus, atque omnia accurate intelligamus, quæ Deus infinita bonitate ductus ad salutem nostram sapientissime instituit, & apparavit, & iis largitur, qui ad veram salutem adspirant. Etenim his rebus excitatur homo vere christianus ad gratum animum Deo præstandum, & repletur gratiarum actione ac deprædicatione laudum divinarum. Jam vero scriptura s. ubique in summis Dei beneficiis, quæ in nos miseros homines confert, vel maxime istud numerat, quod Spiritum s. nobis largiatur, cujus virtute regeneremur ad novam divinamque vitam, qui in mente nostra adsit & habitet, totumque animum & vitam nostram regat & gubernet, divinisque viribus ad sequenda ea, quæ Deo placent & ad nostram salutem pertinent, repleat. *Joa.* III, 5. VII, 38. 39. XIV, 16. 17. *Tit.* III, 5. *Rom.* VIII, 14. seqq. *Ephes.* I, 13. *Galat.* III, 14. *1 Coriuth.* III, 16. VI, 19. *1 Joa.* III, 24. & alibi passim in omnibus fere scripturæ s. paginis. Gravissimum igitur officium eorum est, qui christiani sunt, & christianam religionem ejusque decreta ad veram praxin & usum vitæ transferre cupiunt, ut etiam, quod ad hocce S. S. donum attinet, ex verbo Dei, quod nobis per legatos suos revelavit, discant & intelligant, & probe perpen-

pendant, quibus beneficiis & institutis, quoque apparatu Deus ipsos e peccatorum servitute & ex morte ereptos ad hanc beatam vitam perduxerit atque elevaverit. *1 Corinth. II, 9. 12.* Hoc enim pacto demum debitas Deo gratias referre, atque his christianæ religionis dogmatibus ad informandum practicum animi tui sensum & ad formandam vitam tuam uti poteris. Ex his intelligitur, ipsum amorem Dei poscere a nobis, ut, quemadmodum reliqua beneficia divina, ita & summum istud Spiritus s. donum, quale sit, recte noscere, & perpendere & æstimare discamus. Etenim cum Dei beneficia in nos collata pertineant ad rationes, quibus animus ad amandum Deum excitari & accendi debet, cumque gratus animus nihil aliud sit, nisi amor erga benefactorem; utique gratiarum actio quotidiana & perpetua alit & auget sensum amoris divini in mente christianorum. Fons amoris divini est fides, alimentum & quotidianum exercitium ejusdem continetur vel maxime etiam in quotidiana pro summis divinis beneficiis gratiarum actione & deprædicatione laudis divinæ. Quidquid igitur ad certam notitiam beneficiorum divinarum pertinet, id etiam pertinet ad praxin amoris divini, atque, qui doctrinam de Dei beneficiis parte sua aliqua truncat eamque corrumpit, nec eam ita tenet, qualis in scriptura s. traditur, is truncat & corrumpit rationes practicas christianæ religionis, nec eam religionem exercet, quam verbum Dei præcipit, sed illam, quam ipse sibi finxit. Hæc jam transferas ad doctrinam de dono Spiritus s. & judices, utrum ista quæstio, ejusque accurata & vera definitio ad practicum christianismum nihil attineat?

Accedit *quinta* ratio. Quid spondet Deo christianus in ipso limine, cum intrare cupit in Christi ecclesiam? ad quidnam se obstringit, cum baptizatur in nomine *Patris & Filii & Spiritus s.*? utique ad suscipiendam religionem non minus Spiritus s. quam Patris & Filii. Fidem dat Spiritui s. æque ac Petri & Filio, & ut per ipsum baptismum tenetur colere & honorare Patrem & Filium, sic & Spiritum s. Hac in re contineri praxin religionis

nis & vitæ christianæ, quam christianus per baptismum suscepit, nemo negare potest, qui clarissima Christi verba violenter corrumpere aut omnino delere nolit. Igitur vita christiana, ad quam vivendam te per baptismum contulisti, poscit, ut æque noscas Spiritum s. qualis sit, ac Patrem & Filium. Quomodo enim alias officia erga Spiritum s. quæ tibi per baptismum injungi passus es, exequi poteris? potestne aliquis eum colere & honorare, prouti debet, quem, quis & qualis sit, ignorat? Ex eadem ratione, cur verus christianus Patrem & Filium noscere debet, quia Patri & Filio fidem in baptismo dedit, tenetur etiam ad noscendum Spiritum s. ut ea, quæ spondit in baptismo, in ipsa praxi præstare possit. Qua igitur ratione vel ipsam de natura Spiritus s. quæstionem ad inanes & otiosas disputationes, quæ ad practicum christianismum nihil attineant, relegare quis audebit? deinde ad exequenda officia erga Patrem & Filium, & ad exercendum cultum, quem baptismus tuus tibi injungit, omnino vel maxime pertinet, ut opera ipsorum recte intelligas, quid ipsis debeas, & quid beneficiorum in te contulerint? His enim rationibus nititur honor & cultus ipsis præstandus. Qui opera & beneficia Patris aut Filii ignorat aut truncat, is nec honorem integrum & verum, qui ipsis debetur, exhibet aut exhibere potest. Cur, obsecro, alia ratio sit Spiritus s. cujus religionem æque suscepisti, ac Patris & Filii? Propemodum incredibile dictu est, posse nonnullos, qui quæstiones de natura & operibus Patris ac Filii in præcipuis & fundamentalibus & practicis christianæ religionis numerandas esse fatentur, in ejusdem generis disputationes de Spiritu s. secure & audaci animo involare, tanquam in res minutioris momenti, quæ fundamentum christianismi, ejusque praxin haud attingant, & theoreticæ tantum sint subtilitates, quarum notiones quocunque demum modo animo informes, parum referat. Hi sunt mores sæculi nostri: postquam multi omnes ingenii & eloquentiæ vires exhaurerunt & consumserunt in oppugnanda & imminuenda gloria & beneficiis

filiis Filii Dei, & nonnulli paullo cordatiores intelligere incipiunt, frustra fuscipi hujus generis conatus, nec posse christianam religionem sine puritate doctrinæ de natura & munere Christi consistere; jam eam ingrediuntur rationem alii, ut saltem, quod ad Spiritum s. ejusque gloriam & operationes & munera attinet, veras rationes lædi impune posse autument, nec adeo vehementer ad usum christianæ vitæ pertinere disitent, sive quis in his rebus veritatem accurate teneat, sive erret. Certe haud pauci hujus generis periculosas opiniones in vulgus spargi nihil curant, spectatoresque otiosi sunt horum certaminum, quasi de levisimis rebus certetur. Sed intellecturos sensim prudentes viros confido, æque perniciosum esse christianæ religioni ejusque veræ praxi, si quis caput doctrinæ de Spiritu s. ejusque operationibus lædit, falsasque notiones sequitur, ac si alius in Christi gloriam ejusque beneficia invadit.

Quæ sexto, de summo momento hujus doctrinæ ad consolandum & confirmandum animum verorum christianorum in calamitatibus & periculis hujus vitæ, & in medio sensu imbecillitatis propriæ, dici possunt, ea jam sub finem superioris commentationis decerpimus.

Ad id unum jam attendite, CIVES! ut id, quod b. *Lutherus* totam ecclesiam nostram publice canere docuit, a Christo assiduis precibus & serio animo flagitare discatis, ut Spiritum s. in corda nostra mittat, *qui nos consoletur in afflictionibus, in Christi vera cognitione nos instituat, & in veritate animum confirmet.*

P. P.

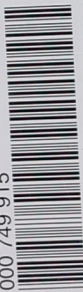
BUETZOVII,
IN ACADEMIA FRIDERICIANA MECKLENBURG,
SUB SIGILLO ACAD.
IN PENTECOSTES FESTO
MDCCLXXVIII.

33

LBMV Schwerin

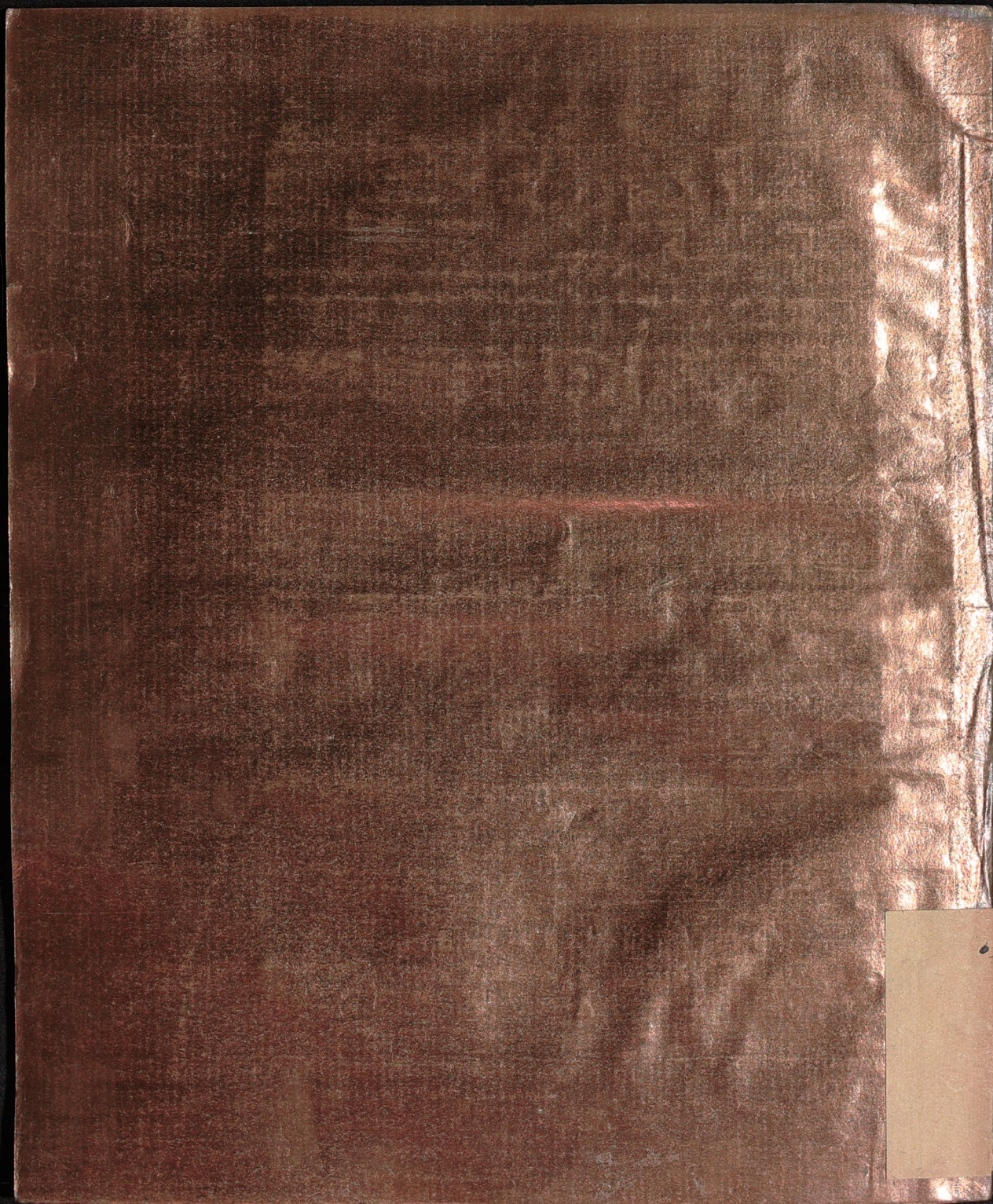
000 749 915

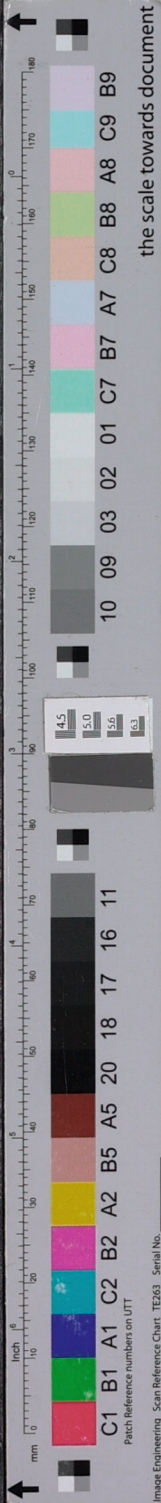

Landesbibliothek
Mecklenburg-Vorpommern
Günther Uecker

[https://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1830819968/phys_0021](https://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1830819968/phys_0021)

am quæ re ipsa in te adsunt, nec aliquid te putes, quod re vera non habes. Quam vel maxime pertineat ad christianam mentem per se solum præclaram istam christianam complectitur. Istud præcipue requiritur & ornamentis, quibus fortasse vere in te ipsi placeas, iis non delecteris tanquam non te ipsum mireris, aut animo efferaris alios, non tibi met ipsi horum rerum glorie ipsum magni facias aut glorifices; sed satis & propriæ turpitudinis tuæ conscius, ut gratiam & misericordiam referas, Deo, non temet honores, in uno Deo læteris cuncta dona hæc omnia sunt, non fructus tatis, non opera tuarum manuum & viri-um hæc adsit mentis affectio, quanquam vel tanta nullasque laudes te putes tibi arrogare, sed tibi competunt, non vera & christiana, detur humilitas, turpisque hypocrisis, quæ, summam arrogantiam & superbiam, turpulentiam, indignissimum contemptum ali-que generis affectus christianæ humilitati pla- & palliare possis. Nam ut taceam, hujus sufficere putant, dummodo nullam glori-rogent, nisi quam re ipsa habeant & me-derumque eo delabi, ut se ipsos turpissime-ros falsa persuasionem deludant, putentque si competere & deberi, quibus longe impa- quod enim quis amat, & quo delectatur, redat inducitur; tamen, si jam fingamus, tas res, quas sibi arrogat, re vera habere, e placet, sese ipsum extollit, earum gloriam-; in semet ipso acquiescit; non verus chri-
b 2 stianus